

Vantaan lausunto Hämeenkyllän omakotiyhdistyksen esitykseen osittaisesta kuntaliitoksesta

Esitetty liitosalue

Hämeenkyllän Omakotiyhdistys on toimittanut Vantaan kaupungille esityksen osittaisesta kuntaliitoksesta (18.11.2013). Hämeenkyllän Omakotiyhdistyksen esitys koskee aluetta, johon kuuluvat Vantaan kaupunginosat: Linnainen, Hämevaara, Hämeenkyllä sekä Askisto (a-alue). Vaihtoehtoisesti liitoksessa voisi noudattaa seurakuntarajaa, jolloin myös Vapaala, Varisto ja Petikko olisivat osa liitettävää aluetta (b-alue). Kartta liitosalueesta on liitteenä.

Liitteessä on tilastotietoja esitetyn liitosalueen väestöstä, väestöennusteesta, rakentamisesta, asuntotuotannosta, työpaikoista, työmatkaliikkumisesta. Alueella asuu noin 11 000 asukasta (b-vaihtoehdossa noin 17 000 asukasta). Työpaikkoja alueella on ollut vuonna 2011 noin 3 000 (b-vaihtoehdossa noin 8 000).

Espoo ei ole esitetyn osakuntaliitosalueen asukkaiden merkittävä työssäkäyntisuunta eikä alueella käy työssä merkittävästi espoolaisia. Työssäkäynnin suuta on erityisesti Helsinkiin ja muualle Vantaalle. Viimeisimpien vuoden 2011 työssäkäyntitietojen pohjalta esitetyllä osakuntaliitosalueella (a) asuvista käy Helsingissä töissä noin 40 % (2 400 asukasta), Vantaalla noin 36 % (2 100 asukasta) ja Espoossa vain noin 17 % (1 000 asukasta). Prosentit ovat lähes samat myös esitetyllä laajemmalla osakuntaliitosalueella. Esitetyllä osakuntaliitosalueella (a) käy töissä noin 1 100 vantaalaista (37 % alueella työssäkäyvistä), 800 helsinkiläistä (28 % alueella työssäkäyvistä) ja 400 espoolaisia (15 % alueella työssäkäyvistä). Tarkemmat tiedot löytyvät tilastoliitteestä.

Esitetyllä liitosalueella (a) asukkaiden veronalaiset tulot olivat yhteensä noin 305 milj. euroa vuonna 2012, verotettava tulo noin 240 milj. euroa ja maksuunpantu kunnallisvero noin 45 milj.euroa (6 % Vantaalla maksuunpannusta kunnallisveroista). Kiinteistöveroalueella (a) maksettiin noin 2,4 milj.euroa vuonna 2013.

Osittainen kuntaliitos kuntarakennelain perusteella

Kuntarakennelain 2 § mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta.

Kuntajakoa voidaan kuntarakennelain 4 § mukaan muuttaa, jos muutos edistää 2 § tarkoitetuista kuntajaon kehittämisen tavoitteista sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita;
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta

Liitosperuste 1: Parantaa toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä

Hämeenkyllän Omakotiyhdistys toteaa esityksessään osittaisesta kuntaliitoksesta perusteluinaan seuraavaa:

”Vantaa ei pysty edistämään tai vastaamaan kunnan palveluista tasapuolisesti (Laki alueiden kehittämisestä). Vantaan kaupunginjohtaja on julkisesti todennut, että ”Emme pysty samaan palvelutasoon kuin Espoo ja Helsinki (<http://www.hs.fi/a1379911634531>). Kuntaliitosesityksen tekijät tulkitsevat lausunnossaan siten, että Espooseen liittymällä palvelut ja elinolosuhteet eivät ainakaan nykyisestään heikkene, koska mm. sairaalapalvelut olisivat lähempänä Espoossa, kuin ne ovat Vantaalla.”

Vantaan kaupunki toteaa palvelujen toiminnallisista ja taloudellisista edellytyksistä seuraavaa:

Vantaan kaupunki toteaa, että osakuntaliitos ei edistäisi mitenkään Vantaan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä.

Suomen kuntasektoria tarkastellen Vantaa kuuluu kärkikymmenikköön asukaskohtaisia tuloja ja verotuloja tarkastellen. Kaupunki on vetovoimainen paikka sekä yrityksille että asukkaille: 2000-luvulla Vantaan työpaikkaomavaraisuus on kasvanut nopeimmin pääkaupunkiseudulla, ja kaupungin asukasluku kasvaa keskimäärin noin 2 300 asukkaan vuositahdilla.

Suomen julkisen talouden velkaannuttua usean vuoden ajan nopeaa tahtia ovat myös kunnat joutuneet säästötoimien kohteeksi, kun kuntien saamia valtionosuuksia on leikattu valtion toimesta ja kuntien oma verotulokehitys on ollut aiempaa kasvutason alempi. Lisäksi koko kuntasektoria koskeva merkittävä haaste on väestön huoltosuhteen heikkeneminen ja ikääntyneiden palvelutarpeen voimakas kasvu.

Jatkuvan kasvun keskellä Vantaa on pitkään kehittänyt toimintansa tehokkuutta. Useissa kuntasektorin vertailuissa on todettu Vantaan keskeisten peruspalvelujen olevan erittäin tehokkaasti tuotettuja. Pääseminen tähän tilanteeseen on luonnollisesti tarkoittanut palvelujen järjestämistapojen ja palveluverkkojen jatkuvaa arviointia ja uudistamista. Esimerkiksi lukio- ja peruskouluverkko on kohdistunut merkittäviä muutoksia 1990-luvulta lähtien: tavoitteena on ollut toimintojen tehostaminen riittävän suurten yksiköiden luomisella yhdenvertaisiin kriteereihin perustuen.

Huolimatta palvelujen kustannustehokkuudesta Vantaa on viime vuosina saavuttanut hyviä tuloksia eri palvelujen laatua ja asiakastyytyväisyyttä koskevissa tutkimuksissa. Laajassa vuoden 2012 kuntapalvelututkimuksessa Vantaan tulokset paranivat edelliseen tutkimukseen verrattuna, vuoden 2013 terveystutkimuksen tulokset olivat erittäin hyvät, ja myös vuoden 2013 kouluvertailututkimuksessa Vantaan tulokset olivat pääkaupunkiseudun vertailuissa hyviä. Vuonna 2013 Vantaan sosiaali- ja terveystoimi palkittiin Suomen julkisen sektorin parhaana käytäntönä valtiovarainministeriön toimesta.

Vastuullisena kaupunkina Vantaa on tasapainottanut talouttaan siten, että kaupunki pystyy jatkossakin turvaamaan hyvät palvelut kuntalaisilleen. Kaupungin strategian mukaisesti palveluja kehitetään entistäkin enemmän yhteistyössä kuntalaisten kanssa.

Hämeenkyllän Omakotiyhdistyksen siteeraama lainaus HS-lehtiartikkelista Vantaan kaupunginjohtajan toteamukseksi Vantaan palvelutasosta liittyy Helsingin ja Vantaan

mahdollisen kuntaliitoksen etujen ja haittojen selvityksen tuloksiin vuonna 2010 sekä selvityksessä tehtyihin palvelutuotantokustannusten eroihin eikä palvelutason eroihin. Samaisessa lehtijutussa kaupunginjohtaja myös kouluasioihin liittyen toteaa, että "...on tärkeintä, että pystymme turvaamaan peruskoulun ja turvallisen koulutien. Siihen pystymme."

Liitosperuste 2: Parantaa alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita

Hämeenkylässä Omakotiyhdistys toteaa esityksessään osittaisesta kuntaliitoksesta perusteluinaan seuraavaa:

"Vantaan kaupunki on päättänyt lakkauttaa Hämeenkylässä sijaitsevan ala-asteen koulun, Tuomelan koulun huomioimatta mm. lasten lähikouluperiaatteen. Tällainen toiminta ei turvaa pienten lasten perusturvallisuutta koulun aloittamisessa. Näin heikennettäisiin merkittävästi Hämeenkylässä asukkaiden elinolosuhteita. Espoon kaupunki sen sijaan on osoittanut kiinnostusta säilyttää Tuomelan koulun toiminta ja Espoolla mitä ilmeisemmin olisi kiinnostusta kehittää muutenkin tämän suunnan pientaloalueita. Hämeenkylässä alueen kuuluessa pääkaupunkiseutuun eikä ns. haja-asutusalueeseen, olisi koulutien turvallisuus taattava kaikille yhtäläisesti."

Vantaan kaupunki toteaa esitetyn osakuntaliitosalueen koulujen kehittämisestä seuraavaa:

Hämeenkylässä Omakotiyhdistyksen osakuntaliitosesityksessä todetaan perusteluissa, että kaupunki on toiminut asukkaiden mielipiteistä piittaamattomasti, sekä virheellisten ja vääristelyjen taloudellisten perustelujen nojalla. Vantaan kaupunki toteaa, että tämä esityksen sisältämä väite ei pidä paikkaansa. Palvelujen saavutettavuus on keskeinen arviointikriteeri kaikkien kaupungin palveluverkkojen valmistelussa. Palveluverkkoa kehitetään tulevana vuosina taloudellisuuteen pyrkien luonnollisesti myös toiminnan eri näkökohdat huomioiden.

Perusopetuksen palveluverkon kehittämistyön valmistelussa on huomioitu erityisesti kohtuullisten ja turvallisten koulumatkojen turvaaminen. Samoin valmistelussa on tarkasteltu yhdenvertaisilla kriteereillä Vantaan eri osa-alueiden kouluverkkoja. Vuonna 2013 päätetyt kouluverkkomuutokset ovat jatketta pitkän aikavälin, yhdenvertaisuuden kriteerit huomioivalle palveluverkkojen kehittämistyölle.

Suomenkielisen perusopetuksen tavoitteena on palvelujen mahdollisimman laadukas ja kustannustehokas sekä tasapuolinen järjestely eri kaupunginosissa. Talous- ja velkaohjelman mukaisesti pitää tulosalueiden saada säästöjä. Säästöt päädyttiin etsimään tilakustannuksista. Perusopetuksen tilatarkastelu tehtiin 13.8.–31.12.2012. Tarkastelun perusteena oli selvittää, onko mahdollista saada kasvava oppilasmäärä 2010 -luvulla mahtumaan olemassa oleviin kouluihin ja onko joillakin alueilla mahdollista luopua joistakin koulukiinteistöistä.

Tarkastelussa määritettiin jokaisen Vantaan 46 suomenkielisen perusopetuksen koulun laskennalliset maksimioppilasmäärät. Ne pohjautuvat tehtyihin koulukäynteihin, joissa käytiin läpi koulun kaikki opetustilat. Kaikkien koulujen maksimioppilasmäärät on laadittu yhteneväisin perustein, määrittelyssä on käytetty hyväksi koulujen lukujärjestyksiä ja aiemmin kouluissa olleita oppilasmääriä. Koulujen tilamitoituksessa otettiin huomioon ryhmämuotoisen erityisopetuksen tilatarpeet sekä toimenpideohjelman vaikutukset, jolloin osalla kouluista tilojen tarve kasvaa ja joillakin vähenee. Edellä mainittuja erityisopetuksen ryhmiä ovat esimerkiksi vammais- ja autismiopetus, muu erityisluokkaopetus, etappi, jopo- ja pajaluokat sekä polikliniset luokat. Mitoituksen yhtenä lähtökohtana oli se, että Vantaalla ei siirrytä vuorolukuun, mutta oppituntien porrastusta ja erityisesti peruskoulun ylempien luokkien koulupäivien kestoa laajennetaan tarvittaessa noin kello 16 asti. Koulupäivän pituuteen tämä ei vaikuta, koska koulun työjärjestyksen

laatija voi ajoittaa niin oppilaan kuin opettajankin koulupäivän alkamaan vastaavasti myöhempään.

Kartoituksen yhteydessä tuli selväksi se, että vantaalaiset koulut toimivat erikuntoisissa tiloissa ja että koulujen käytössä olevat tilaresurssit vaihtelevat suuresti. Huolimatta Vantaan valtakunnallisesti tehokkaasta tilankäytöstä, voitiin kartoituksen perusteella todeta, että koulujen tilankäyttöä on mahdollista tehostaa vielä nykytasosta.

Perusopetuksen palveluverkon tehostamisen lähtökohtana on se, että olemassa olevat koulut ovat tehokkaassa käytössä, ja että joistain tiloista ja niiden aiheuttamista vuokra- ja investointikustannuksista luovutaan.

Suomenkielisen perusopetuksen tilatarkastelun mukaisesti muidenkin koulujen oppilasmäärät nousevat asteittain oppilasmäärämaksimin tietämiin. Vantaalaisten koulujen oppilasmäärät suhteessa olemassa oleviin tiloihin tulevat selkeästi kasvamaan seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Osana suunnitelmaa toteutetaan Tuomelan koulun lakkauttaminen 1.8.2016 alkaen. Taloussuunnitelmassa 2013-2016 Tuomelan koululle oli määrärahavaraus 5,12 miljoonan euron perusparannukseen ja laajennukseen, koska koulu on huonokuntoinen ja osa tiloista on alimittaisia nykyiseen oppilasmäärään nähden. Koulun oppilasmäärän ennustetaan pysyvän likimain nykyisellään seuraavan kymmenvuotiskauden ajan eli noin 180 oppilaassa. Nykyisen Tuomelan koulun alueen oppilaat voidaan sijoittaa Askiston, Hämeenkyllän/ Variston ja Pähkinärin kouluille muuttamalla tarvittavissa määrin Rajatorpan, Uomarinteen, Kaivokselan ja Kilterin koulujen oppilasvirtoja. Tällöin vuodesta 2014 alkaen Tuomelan kouluun ei oteta uusia ensimmäisen luokan oppilaita ja Hämeenkyllän koulu muutetaan 1–9 luokkien yhtenäiskouluksi, jolloin viereinen Rajatorpan koulun opetuspisteenä oleva Variston koulukiinteistö tulee sen opetustiloiksi. Lukuvuonna 2016-2017 Tuomelan koulun nykyiset 1–3. luokkien oppilaat, jotka silloin ovat luokka-asteilla 4–6 siirtyvät Hämeenkyllän yhtenäiskouluun.

Suomenkielisen perusopetuksen tilatarkastelun mukaan muuallakin Vantaalla luovutaan tiloista, kuten Hevoshaan koulusta luovutaan vaihteittain ja Viertolan koulun paviljongista luovutaan 1.1.2014 alkaen sekä Kulomäen koulun kahdesta paviljongista luovutaan 1.8.2014. Tässä yhteydessä Kulomäen koulu hallinnollisesti lakkaa ja siitä tulee Vierumäen koulun opetuspiste.

Liitosperuste 3: Parantaa alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia

Hämeenkyllän omakotiyhdistys toteaa esityksessään osittaisesta kuntaliitoksesta perusteluinaan seuraavaa:

"Läntisen Vantaan elinkeinot turvataan vain pitämällä alue elinvoimaisena ja mahdollistamalla myös kasvuun tähtäävien lapsiperheiden sijoittuminen alueelle."

Vantaan kaupunki toteaa Läntisen Vantaan elinkeinojen toimintamahdollisuuksista seuraavaa:

Vantaan kaupunki toteaa, että kaupunki panostaa Läntisen Vantaan elinvoimaisuuden kehittämiseen. Vantaan kaupunginvaltuusto on maaliskuussa 2014 hyväksynyt Vantaan kaupungin elinvoimaohjelman. Elinvoimaohjelmassa on koko Vantaan ja myös erityisesti Läntisen Vantaan elinvoiman kehittämiseksi useita tavoitteita ja toimenpiteitä mm. Myyrmäen keskustaan, Kivistöön ja Vehkalaan. Näiden alueiden elinvoiman kehittämistoimien positiiviset vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle Läntisellä Vantaalla.

Myyrmäen keskustaan on kaavoitteilla kauppakeskuksen laajennus, vanhusten palvelukeskus ja asuinkerrostaloja. Lisäksi Metropolia ammattikorkeakoulun toimintaa keskitetään Myyrmäkeen. Linja-autotermiinaali ja juna-asema uudistetaan vuonna 2014. Näitä kehitetään aktiivisessa yhteistyössä kaupungin, alueen

asukkaiden sekä eri toimijoiden kanssa. Martinlaakson koulun laajennus valmistui vuonna 2012. Martinlaakson keskustaan valmistui vuonna 2011 uusi ostoskeskus ja useita kerrostaloja. Martinlaakson koulun laajennus valmistui vuonna 2012.

Elinvoimaohjelman mukaisesti Kivistöä suunnitellaan kestävän kehityksen, taiteen ja hyvien yhteyksien uutena keskuksena. Kivistön keskusta yhdessä Keimolanmäen ja Vehkalan sekä vuoden 2015 asentomessualueen kanssa tarjoavat laajat mahdollisuudet kehittyä erinomaisessa liikenteellisessä solmukohdassa. Kivistön aseman ympäristöön toteutuu Kivistön kaupunkikeskus, joka sisältää paitsi kauppakeskuksen myös esimerkiksi linja-autotermiinalin, palveluita, hyvinvointi- ja viihdekeskuksen ja asumista. Tavoitteena on rakentaa Kivistöstä Suomen kiinnostavin ja innovatiivisin kaupan ja asumisen ympäristö.

Vantaa omistaa Vehkalan asemanseudulla yhteensä 150 hehtaaria teolliseen ja tuotannolliseen toimintaan kaavoitettua maata ja sinne on mahdollista kaavoittaa peräti 500 000 neliometriä uusia toimitiloja. Vantaan kaupungin elinvoimaohjelmassa todetaan, että Vehkala asemaympäristöineen tarjoaakin jatkossa koko pääkaupunkiseudun laajimman, kestävän kehityksen periaatteita noudattavan työpaikkavarannon. Tuleva Kehä-raideyhteys mahdollistaa suurien työpaikkakeskittymien ja esimerkiksi pääkonttoreiden sijoittumisen alueelle. Alueen profilointi tullaan laatimaan yhteistyössä kaupungin, alueen yrittäjien ja yrittäjäjärjestöjen sekä kauppakamarin kanssa.

Liitosperuste 4: Parantaa alueen yhdyskuntarakenteen toimivuus

Hämeenkyllän Omakotiyhdistyksen osakuntaliitosesityksen yleisperusteluosassa todetaan myös mm.:

Vantaan kehityskohteet eivät ole viime vuosina juurikaan olleet lännessä, koska Vantaan intressit ovat olleet pitkällä tähtäimellä tulevan kehäradan varteen [...] Vantaan budjetista käy selvästi ilmi, miten ne alueet, jotka ovat etäällä kehä- tai pääradasta, on tarkoitus jättää ilman palveluja [...] Osakuntaliitoksesta hyötyisi myös Vantaan kaupunki [...] Tämä on Vantaalle taloudellisesti hyödyllistä pitkällä tähtäimellä, koska ko alueiden tarvitsemat palvelut tuotetaan muualla kuin Vantaalla."

Hämeenkyllän Omakotiyhdistys toteaa esityksessään osittaisesta kuntaliitoksesta perusteluinaan seuraavaa:

" Alueen alkuperäinen keskus, Pähkinärinne, on kehityssuunnitelmissa täysin laiminlyöty ja yhdyskuntarakennetta ei voida pitää toimivana. Alueen palveluita keskitetään jatkuvasti Myyrmäkeen, joka on hankalasti Vihdintien toisella puolella monelle 4 km päässä, huonojen julkisten yhteyksien päässä. Valtaosa julkisilla. Länsi-Vantaan "kurjistuminen" on ajautunut siihen pisteeseen, että myös Pähkinärinteessä oleva nuorisotila ja posti ovat lopetettu sekä kunnallisen hammaslääkärin palvelut tullaan lopettamaan. Kansalaiset ovat ymmärtäneet, että myös neuvolapalveluiden ja kirjaston sulkeminen ovat vielä uhkana vaikka Vantaa ei saanut sulkemissuunnitelmaehdotusta aikaisemmin asiasta hyväksyntää poliittisessa päätöksenteossa. Julkisilla liikennevälineillä tehtävistä työmatkoista merkittävä osa suuntautuu Vihdintietä pitkin Helsinkiin. Tämän liikenneväylän säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää esityksen tekijöiden edustamilla asuinalueilla. Vantaan kaupunki ei kuitenkaan selvästi anna tukea Vihdintien bussilinjoille, vaan sen sijaan tukee Kehärataan liittyviä bussilinjoja. Myyrmäen palvelut ovat vain yksi vaihtoehto, alue ei ole erityisen vetovoimainen keskus, vaan useat länsivantaalaiset asukkaat asioivat

Leppävaarassa. Siinäkin mielessä Espoo on varteenotettava suunta esityksen tekijöille.”

Vantaan kaupunki toteaa alueen palveluiden kehittämisestä seuraavaa

Vantaan kaupunki toteaa, että metropolialueella on ominaista monikeskuksisuus ja myös se, että asioidaan moneen suuntaan. Oman kunnan palvelujen lisäksi toisten pääkaupunkiseudun kuntien palvelut ovat laajasti asukkaiden käytettävissä (päivähoito, terveyskeskus, II asteen koulutus, kirjastot jne.).

Esitetyn osakuntaliitosalueen väestö saa nykyisin sosiaali- ja terveyspalvelut pääosin Myyrmäestä. Myyrmäen sosiaali- ja terveyspalvelut tulevat monipuolistumaan tulevaisuudessa.

Esitetyllä osakuntaliitosalueella sijaitsevan Pähkinärinteen neuvolan tai Pähkinärinteen hammashoitolan osalta ei ole suunnitelmia niiden siirtämisestä tai keskittämisestä muualle. Oppilashuollon palvelut annetaan koululla ja ovat riippuvaisia koulun sijainnista.

Terveydenhuoltolain mukaan asiakas on voinut tämän vuoden alusta lukien valita minkä kunnan terveyspalveluita hän haluaa käyttää (ml. neuvola ja suun terveyshuolto). Toistaiseksi (17.2.2014 mennessä) vain yksi kyseisen alueen henkilö on valinnut terveysasemakseen Espoossa sijaitsevan terveysaseman. Terveyspalvelujen osalta Espoossa asioimiseen ei ole siten nykyisinkään esteitä.

Tämän lausunnon tilastoliitteessä on kuvattuna karttapohjalla alueen kunnalliset palvelutoimipisteet sekä myös Espoossa lähialueilla sijaitsevat palvelupisteet. Tilastoliitteessä on myös mitattu matka-aikaa karttapohjalla julkisilla liikennevälineillä Hämeenkylästä ja Hämevaarasta, ja voidaan todeta Vantaan palveluiden olevan lyhyemmällä matka-ajalla saavutettavissa ja yhteydet ovat selkeästi paremmat esimerkiksi Myyrmäen kuin Leppävaaran suuntaan. Suuresta osasta ehdotettua osakuntaliitosaluetta Myyrmäen terveyskeskus on saavutettavissa joukkoliikenteellä reilussa 20 minuutissa, usealta alueelta tätä nopeamminkin. Espoon lähimpään terveyskeskukseen Leppävaaraan matka-aikaa tulee selvästi enemmän, monin paikoin lähemmäs 40 minuuttia tai enemmän. Koko alueelta on suorat bussiyhteydet Myyrmäkeen, mutta Leppävaaraan suorat yhteydet vain alueen eteläisimmästä osasta Rajatorpantieltä ja Hämeenkyläntieltä, jolloin matka Leppävaaraan on vaihdollinen suurimmalta osalta esitettyä liitosaluetta.

Päivähoitopaikka on nykyisinkin kuntarajoista riippumatta mahdollista saada toisen kunnan alueelta. Vuoden 2014 alun tilastojen mukaan Vantaalla oli 6 espoolaislasta hoidossa ja Espoossa 9 vantaalaislasta. Tarkempaa tietoa siitä, millä alueella lapset asuvat Vantaalla tai Espoossa ei ole nopeasti saatavilla. Määrät ovat pysyneet tällä tasolla useamman vuoden ajan.

Pähkinärinteen kirjaston ja nuorisotyön palvelut ovat asukkaille tärkeitä, ja ne tulevat jatkumaan alueella. Palveluita tullaan edelleen kehittämään resursseja järkevästi koordinoiden.

Alueen asukkaat ovat olleet suunnitteluprosessissa aktiivisesti mukana. Nuorisotoimintaa voidaan hyvin suunnitellusti järjestää nykyisen kirjaston tiloissa ja tilat saadaan tehokkaaseen käyttöön, myös toiminnoissa on saavutettavissa synergiaetuja. Toiminnan organisointi edellyttää hyvin kohtuullisten muutos- ja korjaustöiden tekemistä rakennuksessa. Muutostöiden yhteydessä saadaan myös koululaisten iltapäivätoiminnalle kunnostetut tilat. Näillä toimilla tiloista saadaan monikäyttöiset ja ne mahdollistavat asukkaille laajempaa monipuolista toimintaa. Tämän ratkaisun myötä voidaan luopua Pähkinärinteen vanhasta ulkopuoliselta vuokranantajalta vuokratusta tilasta, jossa on merkittävät

korjaustarpeet. Muutos- ja korjaustöiden sekä toiminnan sisällön suunnittelussa on ollut edustajia mm. kirjastosta, nuorisopalveluista, alueen asukasjärjestöistä ja tilojen käyttäjistä. Tavoitteena on että muutos- ja korjaustyöt sekä toiminnan organisointi toteutuu kevään aikana, ja kaikki toiminta käynnistyy kunnostetuissa tiloissa elokuussa 2014.

Vantaan kaupunki toteaa alueen yhdyskuntarakenteen toimivuudesta seuraavaa:

Vantaan kaupunki toteaa, ettei Espoo ole esitetyn osakuntaliitosalueen asukkaiden merkittävä työssäkäyntisuunta eikä alueella käy töissä merkittävästi espoolaisia. Työssäkäynnin suunta on erityisesti Helsinkiin ja muualle Vantaalle. Viimeisimpien vuoden 2011 työssäkäyntitietojen pohjalta esitetyltä osakuntaliitosalueelta (a) käy asukkaista Helsingissä töissä noin 40 % (2 400 asukasta), Vantaalla noin 36 % (2 100 asukasta) ja Espoossa vain noin 17 % (1 000 asukasta). Alueella (a) työssäkäyvistä vain noin 400 henkeä (15 %) on espoolaisia, noin 1 100 vantaalaisia (37 %) ja 800 helsinkiläisiä (28 %). Tarkat tiedot työssäkäynnistä löytyvät tilastoliitteestä.

Vantaan kaupunki toteaa, että yhdyskuntarakenteen toimivuuteen ei vaikuta rajojen siirto eikä perusteita osakuntaliitokseen ole yhdyskuntarakenteen toimivuudenkaan kannalta.

Yhdyskuntarakenteellisesti alue on Vihdintien varren kaupunkirakennetta, jonka länsireunan kautta kulkee seudullisesti tärkeä Linnaistenmetsän viheryhteys Espoon Keskuspuistoon asti. Toiminnallisesti mm. liikenneyhteyksiltään alue liittyy Myyrmäen aluekeskukseen ja sen palveluihin. Pientaloalueista pienin Vantaan läntisin Linnaisten alue rajautuu suoraan Espoon puoleiseen pientaloalueeseen, joka on rakennettu Pitkäjärven rantaan asti. Vantaan puolella ranta on määritelty maisemallisesti arvokkaaksi rakentamattomaksi alueeksi.

Esitetyllä osakuntaliitosalueella on vielä merkittävästi asuntorakentamisen mahdollisuuksia yleiskaavan 2007 mukaisesti, mutta lisärakentaminenkaan ei muuta Hämeenkyllän pohjoisosien luonnetta erityisesti pientaloalueena laajoine virkistysalueineen. Kaupunginosan eteläosassa sijaitseva Pähkinärinne on puolestaan kerrostalovaltaista asuntoaluetta.

Vantaan kaupunki on hyväksynyt alueelle (Petikko, Varisto, Vapaala mukaan lukien) neljän vuoden aikana 15 asemakaavaa asuntojen ja kaupan rakentamiseen, yritystoiminnan edellytysten parantamiseen sekä luonnonsuojelu- ja virkistysalueiksi. Uutta asuntorakentamista mahdollistavista asemakaavoista merkittävimmät sijoittuvat Hämeenkyllän eteläosiin ja täydentävät ja laajentavat kaupunkirakennetta erityisesti Pähkinärinteessä. Vantaan asuntorakentamisennusteessa 2014-2023 on arvioitu, että pelkästään Hämeenkyllän kaupunginosaan rakennetaan noin 600-650 uutta asuntoa seuraan 10 vuoden aikana, joten kaupunki kehittää aluetta tulevana vuosina voimakkaasti. Asuntorakentaminen on alueella parhaillaan käynnissä ja Pähkinärinteeseen on arvioitu valmistuvan pelkästään vuosina 2014 ja 2015 yhteensä yli 300 uutta asuntoa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.1.2014 hyväksyi kaupunkisuunnittelun vuoden 2014 suunnitteluohjelman ja sen mukaisesti alueella on vireillä asemakaavoja omakotitonttien ja asumisen lisäämiseksi, yritystoiminnan edellytysten parantamiseksi, Kehä III:n ja Vihdintien parantamiseksi sekä luonnonsuojelu- ja virkistysalueiksi. Lisäksi on vireillä asemakaava Pähkinärinteen pysäköinnin järjestämiseksi ja palvelutalon rakentamiseksi. Tuomelan koulutontille on käynnistetty kaavamuutos asuntorakentamiseen.

Kyseinen osakuntaliitosalue kuuluu Myyrmäen suuralueeseen ja on Myyrmäen aluekeskuksen vaikutuspiirissä. Myyrmäen keskustaan on tulossa Myyrmannin kauppakeskuksen laajentaminen sekä asuntorakentamista ja vanhusten palvelukeskus, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2018. Kaavaan sisältyy myös Paalutorin ympäristön kehittäminen. Myyrmäessä on vireillä myös Metropolia ammattikorkeakoulun kehittäminen. Lisäksi on kehitetty koko suuraluetta palvelevaa Myyrmäen urheilupuistoa.

Esitetyllä osakuntaliitosalueella on tehty mm. seuraavia selvityksiä: melukartoitukset (2005 ja 2012), meluennuste vuodelle 2030, Lammasslammen maisemaselvitys (2009), Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteinen palvelurakennushankkeen konseptitarkastelu (2010), Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteinen Kuninkaankolmio-projekti maankäytön ja palveluiden kehittämiseksi (2008–13) .

Pikkujärven ja Kakolanmäen luonnonsuojelualueet on perustettu vuonna 2012 ja niille on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2014 – 2024.

Vantaan kaupunki toteaa alueen liikenteen kehittämisestä seuraavaa:

Vantaa kaupunki toteaa, että se pitää Länsi-Vantaan alueen liikenteen kehittämistä ja maankäytön tehostamista yhtä tärkeänä kuin muunkin Vantaan kehittämistoimenpiteitä. Maankäytön kehittämiskohteiden yhteydessä alueita kehitetään myös liikenteellisesti. Lisäksi Vihdintien ja Rajatorpantien liittymän parantamistoimenpiteistä on käynnissä konsulttityö, jossa tavoitteena on parantaa yhteyksiä lännestä sekä Myyrmäkeen että Helsingin suuntaan. Myyrmäen kehittämiskäytävä ulottuu lännessä Rajatorpantietä Pähkinärinteeseen saakka, mikä kehittää koko Vihdintien länsipuolisen Vantaan liikenneympäristöä.

Esitetylle osakuntaliitosalueelle on laadittu seuraavia liikennesuunnitelmia:

- Varisto – Petikko – Vantaankoski -alueen liikenneselvitys 2004
- Vihdintien tiesuunnitelma välille Huopalahti – Kehä III 2006
- Vihdintien kehittämissuunnitelma välille Kehä III – Lahnus 2008
- Kehä II:n yleissuunnitelma välille Turuntie – Hämeenlinnanväylä, sisältää Vihdintien ja Rajatorpantien liittymän parantamisen 2008
- Kehä III:n tiesuunnitelma välille Vanhakartano – Raappavuori 2010
- Vihdintien ja Ainontien / Martinkyläntien liittymän aluevaraussuunnitelma 2010
- Kuninkaanbulvardi-selvitys 2010
- Rajatorpantien ja Hämeenkylläntien kiertoliittymän tilavaraussuunnitelma 2011
- Selvitys Kehä II:n jatkeen keventämismahdollisuuksista 2012
- Vihdintien joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisselvitys 2013
- Kehä II jatkon vaikutusalueen liikenneverkkoselvitys 2014

Sekä Espoon että Vantaan sisäisen joukkoliikenteen ja kuntarajat ylittävän seudullisen joukkoliikenteen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa seudullinen organisaatio Helsingin Seudun Liikenne –kuntayhtymä (HSL). Kuntarajojen muutoksilla ei ole vaikutusta palvelutasoon. HSL on uudistamassa taksa- ja lippujärjestelmää tämän hetkisten tietojen mukaan vuosina 2016 - 2017. Tällöin kuntarajat eivät enää vaikuta lippujen hintaan, vaan hinta perustuu vyöhykkeisiin.

Kehärata tuo muutoksia Vantaan joukkoliikennematkustajille. Esitetyn osakuntaliitosalueen joukkoliikenteen yhteyksiä ei kuitenkaan HSL:n linjastosuunnitelmissa heikennetä. Suunnitelmassa alueelta on edelleen hyvät liikeyhteydet Myyrmäkeen, sekä suorat yhteydet Helsinkiin. Vantaan kaupunki on pitänyt suunnitelmaa tehdessä erittäin tärkeänä, että suorat yhteydet tältä alueelta Helsinkiin säilyvät.

Vantaa näkee Vihdintien seudullisesti tärkeänä joukkoliikennekäytävänä, johon valtion Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on kohdistamassa joukkoliikenteen sujuvuutta edistäviä parannustoimenpiteitä. Vantaan kaupunki kiirehtii Vihdintiellä toimenpiteitä, jotka tukeva Vihdintien länsipuolella joukkoliikennepalveluiden kehittämistä ja parantavat Vihdintien liikenteellisen välistyskyvyn parantamista. Myös Espoon kaupunki korostaa lausunnossaan Vantaan kaupungille Hämeenkylässä osakuntaliitoksesta, että Espoolla ja Vantaalla on yhteinen intressi Vihdintien kehittämiseen ja että Espoo on edelleen halukas yhteistyössä Vantaan kanssa kehittämään aluetta.

Vantaan kaupunki toteaa alueen lentomelusta seuraavaa:

Hämeenkylässä Omakotiyhdistyksen esityksen yleisperusteluissa todetaan seuraavaa:

"Lisäksi esityksen tekijät ovat tyytymättömiä siihen, että Vantaan päättäjät ovat lähes 10 vuoden ajan käyneet neuvotteluja Ilmailulaitos/Finavian kanssa lentokoneiden laskeutumislentojen ja nousulentojen keskittämiseksi jo rakennetuille asuinalueille ja tällä toiminnallaan osallistuneet pysyvän ympäristöhaitan aiheuttamiseen Länsi-Vantaalla."

Vantaan kaupunki toteaa, että lentoaseman sijaintia ei voi muuttaa. Vantaan kaupunki ei vastaa myöskään ilmailuliikenteen hallinnasta ja ohjaamisesta, vaan siitä vastaa Suomen valtio, ja edelleen Finavia. Lentoliikenne ja lentomeluolosuhteet eivät muutu, vaikka Vihdintien länsipuoli olisi osa Espoota. Lentoliikenne on silloinkin Finavian ohjattavana, eikä kuntajaotus vaikuta sääolosuhteisiin tai lentoturvallisuuden vaatimuksiin.

Lentoasema on Vantaan kilpailukykyyn ja työllisyyden kannalta tärkeä toimija. Kaupunki pyrkii sovittamaan yhteen niin lentoliikenteen hyödyt ja haitat. Uutta asutusta ei osoiteta alueille, jossa lentomelun tason on liian korkea asutukselle. Vihdintien länsipuolella asuinrakentaminen on sallittua lentomelun puolesta. Sahratien ympäristössä ja Pähkinärinteiden pohjoisosassa on ainoastaan täydennysrakentaminen sallittua, mutta alueella ei ole toisaalta mahdollisuuksiakaan uusien asuinalueiden rakentamiseen. Viranomaisnormituksessa ja kaavoissa määritellään sallittu lentomelun ja muun liikennemelun hyväksyttävyytensä. Asumiseen soveltuva lentomelutaso ei tarkoita sitä, että alueet olisivat täysin hiljaisia lentomelun osalta. Lentomelua kuuluu kentän lähialueella kaikkialla nyt ja tulevaisuudessa.

Vantaan kaupunki on tehnyt hyvää yhteistyötä Finavian kanssa lentomelun hallitsemiseksi niin Vantaalla kuin koko Helsingin seudulla. Teknisen kehityksen ansiosta lentokoneet ovat tulleet vähämeluisammiksi viimeisen 25 vuoden aikana. Osin tämän ja osin lentoliikenteen ohjauksen ansiosta lentomelulle altistuvien määrä on pienentynyt huomattavasti vuodesta 1990 vuoteen 2003. Kolmannen kiitotien käyttöönoton jälkeen altistuvien määrä on hieman lisääntynyt, kun lentoliikenne on kasvanut. Lentomeluvoimakkuudella L_{den} yli 55 dB asui 97 000 asukasta vuonna 1990, 9000 asukasta vuonna 2003 ja 14 000 asukasta vuonna 2011.

Lentoliikenteessä päänoususuunnan määräävät pitkälti sääolosuhteet ja etenkin lentoturvallisuus. Samasta suunnasta ja samaan suuntaan ei ole mahdollista nousta ja laskeutua samanaikaisesti. Myös kiitoteiden ja lentoreittien risteäminen on otettava huomioon törmäysriskin takia.

Lentokoneet nousevat vastatuuleen. Päätuulensuunta on lounaasta, jolloin nousta ensimmäiseltä tai kolmannelta kiitotieltä lounaaseen. Kuitenkin nousun jälkeen

laajarunkokoneet ja pääosa muista lentokoneista kaartavat kohti asumatonta Petikon metsäaluetta ja suuntaavat sieltä Vantaan puolella Kalajärven etelä- tai pohjoispuolelle tai sitten pohjoiseen. Tiivistä asuttuja alueita pyritään välttämään. Kuitenkin Vantaanpuisto jää joka vaihtoehdossa pahimman lentomelun alle.

Lentoliikenteessä päälaskusuunta on Nurmijärven suunnasta sivukiitotielle etenkin yöaikaan. Tämä sopii niin tuulensuunnan kuin laskeutumisreitillä olevan vähäisen asutuksen puolesta. Toiseksi käytetään ensimmäistä kiitotietä Korson suunnasta, sen reitillä alle jää paljon tiheästi asuttuja alueita Korsossa ja Keravalla. Laskeutumisreitit ovat suoraa kiitotien suuntaa viimeiset 10-12 km, ja tältä osin rakennettuja alueita on hankalampi välttää kuin nousuliikenteessä.

Finavian julkaiseman vuoden 2011 tilanteen mukaan koko vuorokausiliikenteessä 72 % nousuista käytettiin kolmatta kiitotietä lounaan suuntaan ja 7 % ensimmäistä kiitotietä lounaan suuntaan. Muihin ilman suuntiin oli nousuista 21 %. Vastaavasti 13 % lennoista laskeutui lounaasta Hämeenkyllän päältä kolmannelle kiitotielle ja 5 % ensimmäiselle kiitotielle. Pääosa koneista, 42 %, laskeutui Nurmijärven suunnasta sivukiitotielle ja Korson suunnasta laskeutui 38 % lennoista. Näiden lukujen valossa noin 44 % koneista laskeutui tai nousi lounaaseen tai lounaasta.

Metropolialueen kokonaisuus

Metropolialueen kokonaisuuden kehittämiseksi on vireillä useita valtion hankkeita. Metropolialueella on käynnistetty kuntarakennelain mukainen yhdeksän kunnan erityinen kuntajakoselvitys, jossa arvioidaan edellytyksiä yhdistää kunnat tai osa kunnista yhdeksi tai useammaksi kunnaksi. Espoo ja Vantaa ovat myös mukana tässä erityisessä kuntajakoselvityksessä. Selvityksessä tulee asettamispäätöksen mukaisesti ottaa huomioon metropolialueen esiselvityksessä vuonna 2013 ehdotetut vaihtoehdot kuntajakoselvitysalueiksi. Metropolialueen esiselvittäjien loppuraportin esityksissä kuntaliitos- ja osakuntaliitosvaihtoehdoiksi seudulle ei ole esitetty osakuntaliitoksia Espoon ja Vantaan välillä.

Metropolialueen kuntarakennetta tarkastellaan käynnissä olevassa valtion erityisselvityksessä alueen kokonaisedun näkökulmasta. Valtion asettamat metropolin kuntajakoselvittäjät tarkastelevat alueen kuntajaotuksen kehittämistä kuntarakennelain ja hankkeen asettamispäätöksen pohjalta. Kuntarakennelainsa 4 e § todetaan, metropolialueen neljäntoista kunnan alueella tulee selvittää yhdistymistä alueilla, joilla on merkittävää yhdyskuntarakenteen eheyttämistarve yhteisen keskustataajaman ja sen kasvupaineen vuoksi ja jotka muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden sekä ovat perusteltuja alueen kokonaisuuden kannalta. Erityinen kuntajakoselvitys on asetettu metropolialueen kokonaisedun varmistamiseksi.

Lisäksi metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä on valmistelemassa parhaillaan työryhmä, jonka toimikausi päättyy syksyllä 2014.

Vantaan kaupungin kanta kuntajaon muuttamiseen

Hämeenkyllän Omakotiyhdistys toteaa yhteenvetona: *”Osakuntaliitos Espoon kanssa auttaisi mitä todennäköisemmin alueen kehittämistä tai vähintäänkin pysäyttäisi nyt käynnissä olevan negatiivisen kehityksen. Me alueen asukkaat uskomme, että pientaloasumista suosivaa Espoo olisi parempi vaihtoehto kuin tiiviiseen radanvarsiasumiseen panostava Vantaa.”*

Vantaan kaupungin kanta Hämeenkyllän Omakotiyhdistyksen esitykseen osittaisesta kuntaliitoksesta on, ettei osittainen kuntaliitos ole perusteltua ottaen huomioon kuntarakennelain 4 §:n tarkoittamat kuntajaon muuttamisen edellytykset. Osakuntaliitos ei edistäisi kuntarakennelain kuntajaon muuttamiselle asetettuja

tavoitteita. Kuten edellä on tässä lausunnossa tuotu esille, niin mitään perusteita osakuntaliitokselle ei ole palveluiden järjestämisen, kehittämisen ja saavutettavuuden tai elinkeinojen kehittämisen, tai yhdyskuntarakenteenkaan tarkastelun kannalta. Vantaan kaupunki toteaa, että osakuntaliitos ei edistäisi mitenkään Vantaan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistäisi kunnan toimintakykyä.

Lausunnon liitteet:

1. Hämeenkylässä Omakotiyhdistys r.y.:n esitys osittaisesta kuntaliitoksesta
2. Espoon lausunto Hämeenkylässä Omakotiyhdistys r.y.:n esitykseen osittaisesta kuntaliitoksesta
3. Tilastoja Vantaan kaupunginosista